

Stanowisko
Sejmiku Województwa Lubelskiego

z dnia 20 lutego 2017 r.

w sprawie obrony polskiej samorządności

Sejmik Województwa Lubelskiego, jako przedstawiciel wspólnoty samorządowej mieszkańców regionu, wyraża niniejszym stanowczą dezaprobatę wobec przyjmowanych przez polityków „Prawa i Sprawiedliwości” rozwiązań prawnych i organizacyjnych oraz podejmowanych inicjatyw, skutkujących ograniczeniem wpływu społeczności na zarządzanie sprawami o znaczeniu lokalnym lub regionalnym. Protestujemy przeciwko recydywie centralizmu w Polsce.

Polska samorządność terytorialna jest zaliczana do najważniejszych osiągnięć przemian ustrojowych w naszym kraju po 1989 roku. Jest doceniana przez mieszkańców gmin, miast, powiatów i województw, dobrze oceniana przez ekspertów krajowych i zagranicznych. Ustawodawca w istotnym stopniu wdrożył wynikające z Konstytucji RP oraz przepisów prawa międzynarodowego dyrektywy o charakterze ustrojowym, określające status i właściwość polskiego samorządu terytorialnego.

Dziś samodzielność polskich jednostek samorządu terytorialnego, czyli wspólnot obywateli, jest zagrożona. Ustawodawca nie dostrzega tej chronionej konstytucyjnie wartości (art. 165 ust. 2), bez poszanowania której trudno mówić o realnej samorządności lokalnej czy regionalnej. Bazą aksjologiczną dla ukształtowania i funkcjonowania samodzielnego i skutecznego w zaspokajaniu zbiorowych potrzeb mieszkańców samorządu jest idea pomocniczości i ściśle z nią związana zasada decentralizacji. Zatem, wyłączenie i ograniczanie przyznanych uprzednio zadań samorządów, np. w zakresie prowadzenia doradztwa rolniczego, ochrony środowiska, rozwijania bazy sportowej, wojewódzkich i powiatowych urzędów pracy, czy dystrybucji środków unijnych, prowadzi w efekcie do ponownej centralizacji państwa i kumulacji środków publicznych w rękach decydentów w Warszawie. Dostrzegamy nadto niebezpieczną intencję nadmiernie głębokiej ingerencji administracji rządowej w organizowanie przez samorzady szkolnictwa i opieki zdrowotnej.

Nie na taką politykę umawiali się wyborcy ze swoimi przedstawicielami. W programie wyborczym partii tworzących obecną większość parlamentarną nie akcentowano woli „rozbiórki” Polski samorządowej i nie uzyskano na nią zgody suwerena. Polacy nie zaakceptowali powrotu do radzieckiej tradycji i prawa PRL, w której władze gminne i wojewódzkie jako „terenowe organy jednolitej władzy państwowej” podlegały zasadzie „centralizmu demokratycznego” i wywodziły swój mandat z pozornej tylko legitymacji demokratycznej.

Dlatego z niepokojem obserwujemy także propozycje polityków „Prawa i Sprawiedliwości” dotyczące ograniczenia Polakom praw wyborczych, poprzez wyłączenie możliwości swobodnego wyboru wójtów i burmistrzów, jak i mające za przedmiot manipulacje granicami okręgów wyborczych lub jednostek samorządu terytorialnego. To zamach na zasady i gwarancje wywodzone z polskiej Konstytucji, w szczególności z art. 2 i art. 60. Wydarzenia dotyczące granic miasta stołecznego Warszawy oraz gmin graniczących z Opolem są dobitnymi przykładami lekceważącego stosunku władz rządowych do ludzi tworzących wspólnoty lokalne. W niebezpiecznie szybkim tempie polska samorządność zmierza od jej pierwotnej naturalistycznej koncepcji, czyli przejawu organizacji społeczeństwa obywatelskiego, do modelu według koncepcji etatystycznej – organizacji wyłącznie administracji państwowej.

Sejmik Województwa Lubelskiego apeluje do Rady Ministrów oraz posłów na Sejm Rzeczypospolitej Polskiej o rozważenie przy projektowaniu rozwiązań prawnych dotyczących statusu i zadań jednostek samorządu terytorialnego oraz zasad prawa wyborczego odnoszących się do ich organów, w szczególności o poszanowanie roli konsultacji społecznych i referendum lokalnych. Zwraca się także do ogólnopolskich organizacji jednostek samorządu terytorialnego oraz ich przedstawicieli w Kongresie Władz Lokalnych i Regionalnych Rady Europy o intensywne monitorowanie przestrzegania przez władze rządowe standardów ustalonych w Konstytucji i umowach międzynarodowych dla zapewnienia Polakom prawdziwej wolności, także w zakresie decydowania o sposobie wykonywania zadań publicznych na szczeblu samorządowym i bezpośredniego wybierania swoich przedstawicieli.

Sejmik Województwa Lubelskiego upoważnia Zarząd Województwa do prowadzenia intensywnej współpracy z jednostkami samorządu terytorialnego, ich organizacjami, innymi samorządami i organizacjami społecznymi, w tym z Ruchem Obrony Polskiej Samorządności, w celu ochrony uprawnień mieszkańców województwa do samostanowienia o sprawach publicznych o znaczeniu lokalnym lub regionalnym.

Przewodniczący

Sejmiku Województwa Lubelskiego

Przemysław Litwiniuk

Otrzymują:

1. Prezydent RP.
2. Prezes Rady Ministrów.
3. Parlamentarzyści z Województwa Lubelskiego.
4. Marszałkowie Województw RP.
5. Samorządowcy Województwa Lubelskiego.